

24.3.2021

VN/7266/2021
Julkinen

Jakelulistassa mainitut

Lausuntopyyntö: Arviomuistio – Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön aiheuttamat muutostarpeet sähköisen viestinnän välitystietojen säilyttämisvelvollisuudelle ja viranomaiskäytölle

Johdanto

Sähköisestä viestinnästä – kuten kännykkäpuheluista, tekstiviesteistä ja internetin käyttämisestä – syntyy välitystietoja. Välitystietoja on esimerkiksi kännykkäpuheluiden osalta puhelinumero, liittymän tilaajan nimi sekä viestinnän aika ja paikka. Vaikka välitystiedot eivät paljasta viestinnän sisältöä, ne paljastavat silti asioita henkilöstä, joka viestii. Siksi viestinnän luottamuksellisuuden suoja, henkilötietojen suoja ja yksityiselämän suoja ulottuu myös välitystietoihin.

Sähköisen viestinnän välitystietojen avulla voidaan kuitenkin tehokkaasti estää ja selvittää rikoksia. Jotta välitystiedot olisivat viranomaisten saatavilla rikostutkintaa varten, säilyttämisvelvollisuudesta annettiin vuonna 2006 EU:n direktiivi. Direktiivi kuitenkin kohtasi vastustusta, koska se velvoitti melko laajaan ja pitkään säilyttämiseen. Lopulta unionin tuomioistuin totesi vuonna 2014, että direktiivillä puututtiin suhteettoman paljon henkilötietojen suojaan ja yksityiselämän suojaan. Unionin tuomioistuin totesi direktiivin pätemättömäksi.

Suurin osa EU:n jäsenvaltioista (Suomi mukaan lukien) on direktiivin kumoamisen jälkeen säätänyt kansallisesti säilyttämisvelvollisuudesta. Tämä on johtanut siihen, että nämä kansalliset lait ovat olleet usein unionin tuomioistuimen arvioitavana – onko niissä tasapainotettu oikein turvallisuus sekä henkilötietojen suoja ja yksityiselämän suoja.

Liikenne- ja viestintäministeriö selvitti edellisen kerran Suomen sähköisen viestinnän välitystietojen säilyttämis- ja luovuttamisvelvollisuuden sääntelyn EU-oikeuden mukaisuutta keväällä 2017, kun unionin tuomioistuin oli antanut Tele2 ja Watson -ratkaisun. Tämän jälkeen unionin tuomioistuin on antanut neljä uutta ratkaisua. Arviomuistiossa eritellään näiden ratkaisujen sisältöä ja arvioidaan niiden merkitystä Suomen sääntelylle.

Tavoitteet

Id Versionumero

Arviomuistion tavoitteena on selvittää, tarvitaanko Suomen sääntelyyn muutoksia unionin tuomioistuimen uuden ratkaisukäytännön perusteella. Lausuntokierroksella halutaan kuulla sidosryhmien kannat aiheeseen.

EU-tasolla on lisäksi virinnyt uudestaan keskustelu siitä, tulisiko EU:n yrittää antaa uudestaan sääntelyä säilyttämismallisuudesta. Lausuntokierroksen tavoitteena on toiseksi selvittää sidosryhmien kantaa tähän kysymykseen.

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan **viimeistään 11.5.2021 aikana**.

Vastausohjeet

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi-sivustolla julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Lausunnon voi jättää vastaamalla lausuntopalvelu.fi- sivuston kyselyosiossa esitettyihin teemakohtaisiin kysymyksiin tai osaan niistä.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi-sivustolle. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n -sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Voit pyytää tukea palvelun käyttöön osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Lausunnon voi toimittaa myös lähettämällä se liikenne- ja viestintäministeriön kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo@lvm.fi.

Lausunnon voivat jättää kaikki kiinnostuneet tahot.

Yhteyshenkilöt

Tuomas Kaivola, neuvotteleva virkamies, liikenne- ja viestintäministeriö (etunimi.sukunimi@lvm.fi).

Ajalla 29.3. – 31.3.2021 Piia Nyström, lainsäädäntöneuvos, liikenne- ja viestintäministeriö (etunimi.sukunimi@lvm.fi) ja ajalla 1.-6.4.2021 Maria Rautavirta, yksikön johtaja, liikenne- ja viestintäministeriö (etunimi.sukunimi@lvm.fi).

Kyselyosio

1. Oletteko samaa mieltä siitä johtopäätöksestä, että kansallisessa lainsäädännössä ei ole välittömiä muutostarpeita?

- Kyllä
 - Ei
 - En osaa sanoa / ei kantaa
- [Vapaamuotoiset kommentit]

2. Oletteko samaa mieltä niistä sääntelyn kehityskohteista, jotka arviomuistiossa on mainittu?

- Kyllä
 - Ei
 - En osaa sanoa / ei kantaa
- [Vapaamuotoiset kommentit]

3. Muut kommentit arviomuistiosta
[Vapaamuotoiset perustelut]

4. Tulisiko sähköisen viestinnän välitystietojen säilytysvelvollisuudesta antaa uusi EU-tason lainsäädäntöehdotus?

- Kyllä
 - Ei
 - En osaa sanoa / ei kantaa
- [Vapaamuotoiset kommentit]

Laura Vilkkonen
Osastopäällikkö, ylijhtaja

Tuomas Kaivola
Neuvotteleva virkamies

Liitteet Arviomuistio – Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön aiheuttamat muutostarpeet sähköisen viestinnän välitystietojen säilyttämisvelvollisuudelle ja viranomaiskäytölle

Jakelu Jakelulistassa mainitut

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--

Jakelulista

Oikeusministeriö
 Sisäministeriö
 Puolustusministeriö
 Työ- ja elinkeinoministeriö
 Ulkoministeriö
 Valtioneuvoston kanslia
 Valtiovarainministeriö

Eduskunnan oikeusasiamies
 Oikeuskanslerinvirasto

Helsingin yliopisto
 Jyväskylän yliopisto

Keskusrikospoliisi
 Kilpailu ja kuluttajavirasto
 Liikenne- ja viestintävirasto
 Poliisihallitus
 Pääesikunta
 Suojelupoliisi
 Tiedusteluvalvontavaltuutettu
 Tietosuojavaltuutetun toimisto
 Tuomioistuinvirasto

Ficom ry
 Finnet-liitto ry
 Finnish Information Security Cluster - Kyberala ry
 Electronic Frontier Finland ry
 Elinkeinoelämän keskusliitto ry
 Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry
 Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
 Suomen Internet-yhdistys ry
 Suomen Yrittäjät ry
 Teknologiateollisuus ry
 TIEKE Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry
 Tieto- ja viestintäteknikan ammattilaiset TIVIA ry

Cinia Oy
 CSC Tieteen tietotekniikan keskus Oy
 Digita Oy
 Elisa Oyj
 F-Secure Oyj
 DNA Oyj
 Nixu Oyj
 Telia Finland Oyj
 Ålands Telekommunikation Ab

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--